

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

О. Я. Чебикін

«31»

жовтня 2019 р.

Положення
«Порядок виявлення та встановлення фактів недоброчесності
у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Затверджено рішенням ученої ради університету
від «31» жовтня 2019 року

протокол №3

Загальні положення

1. Порядок виявлення та встановлення фактів недоброчесності (далі – Порядок) Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – Університет Ушинського) – визначає заходи і процедуру розгляду питання про виявлення та встановлення фактів недоброчесності, під якою розуміється порушення принципів академічної доброчесності, а також норм антикорупційного законодавства України.

2. Порядок розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII; Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 25.12.2015 № 922-VIII; Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 05.12.2012 № 5460-17; Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII; Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII; Статуту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Колективного договору між адміністрацією і профкомом первинної профспілкової організації Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від 26 квітня 2018 року, протокол №9, Положенням про комісію з питань доброчесності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від 31 жовтня 2019 року, протокол №3, та інших нормативно-правових актів України та нормативних актів Університету Ушинського.

1. Забезпечення дотримання доброчесності

2.1. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники і співробітники зобов'язані в освітньому процесі, науковій (творчій, професійній) діяльності під час здійснення своїх посадових обов'язків дотримуватися принципів доброчесності, а також забезпечувати та спонукати здобувачів вищої освіти до доброчесності.

2.2. Контроль за дотриманням викладачами норм і правил доброчесності здійснюють завідувачі відповідних кафедр. За інформування здобувачів освіти про неприпустимість порушення принципів та норм доброчесності, реалізацію

заходів щодо запобігання проявам недоброчесності на факультетах (інститутах) відповідають декани (директори), їх заступники та куратори академічних груп.

2.3. Контроль за дотриманням норм і правил доброчесності співробітниками університету, які не входять до складу науково-педагогічних кадрів, здійснюють керівники структурних підрозділів (служб).

2. Встановлення фактів недоброчесності

3. У цьому положенні під порушенням принципів доброчесності вважається:

3.1. *Порушення правил академічної доброчесності*, які визначаються та регулюються «Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від 26 квітня 2018 року.

3.2. *Порушення законодавства та нормативних документів України:*

- перевищення повноважень, передбачених посадовими інструкціями та контрактами;
- ведення політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- вживання та поширення алкогольних, наркотичних і психотропних речовин в університеті, або перебування під їх дією;
- порушення Правил внутрішнього трудового розпорядку;
- невжиття заходів щодо упередження виникнення та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення посадових обов'язків та в освітньому процесі;
- створення ситуацій, що містять корупційні ризики (пряме чи непряме отримання подарунків або послуг в обмін на рішення і дії, що належать до компетенції співробітника університету (викладача).

3.3. *Порушення нормативних документів Університету.*

3.4. *Порушення загальнолюдських етичних норм та суспільних цінностей:*

- гуманізму і толерантності в освітньому процесі;
- колективного взаєморозуміння, злагоди, взаємоповаги, ввічливості;
- справедливості і чесності;
- соціальної відповідальності перед суспільством;
- гендерних, расових, релігійних, етнічних, національних та ін. засад.

3.5. *Порушення етичних правил поведінки:*

- корпоративної культури спілкування (телефонного й електронного листування) та документообігу (паперового й електронного);
- іміджу ділової людини та члена університетської корпоративної спільноти;

- режиму статусної інформації про Університет Ушинського та його діяльність у публічному просторі;
- корпоративних унормованих особистісних, міжособистісних, міжгрупових засад у спілкуванні;
- моральності поведінки і гідності учасника освітнього процесу;
- етичних вимог до взаємин керівника з підлеглим і підлеглого з керівником;
- ділової етики, етикету та протоколу, а також ділового спілкування в зовнішніх контактах.

4. Суб'єкти відповідальності за дотримання принципів доброчесності

4.1. Суб'єктами відповідальності за дотримання принципів доброчесності в університеті є:

- а) усі співробітники, які входять до складу науково-педагогічних кадрів університету (штатні та позаштатні);
- б) усі співробітники, які не входять до складу науково-педагогічних кадрів університету і працюють на умовах трудового договору;
- в) здобувачі освіти всіх форм навчання та рівнів освіти;
- г) стейкхолдери, залучені до освітнього процесу чи будь-якої діяльності університету.

4.2. Викладач забезпечує дотримання здобувачем вищої освіти правил доброчесності при здійсненні освітнього процесу в межах дисципліни, яку викладає.

4.2.1. Для забезпечення дотримання академічної доброчесності до початку виконання завдань поточного або підсумкового контролю здобувачем освіти викладач (екзаменаційна комісія) має визначити, які джерела інформації дозволяється використовувати при виконанні цих завдань. У випадку виявлення порушення безпосередньо під час проходження поточного або підсумкового контролю в присутності викладача (екзаменаційної комісії) розгляд питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності відбувається негайно на місці, при цьому має бути забезпечено права осіб, стосовно яких порушено питання про порушення ними академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення проходження контролю здобувачем освіти припиняється, йому повідомляється про встановлення факту порушення академічної доброчесності.

4.2.2. У випадку виявлення порушення академічної доброчесності під час перевірки письмових робіт поточного або підсумкового контролю за відсутності здобувача освіти, про це йому направляється повідомлення, у якому має бути визначено час і місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності. Питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності розглядає викладач (екзаменаційна комісія), який проводив поточний або підсумковий контроль у присутності здобувача освіти. Відсутність здобувача освіти, належним чином повідомленого про час та місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності не перешкоджає вирішенню цього питання по суті. Рішення викладача (екзаменаційної комісії) повідомляється здобувачеві вищої освіти.

4.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти при написанні курсових робіт забезпечує науковий керівник. У випадку виявлення порушень в тексті курсової роботи (як у її остаточному, так і в попередніх варіантах, а також в окремих частинах роботи, які було подано на розгляд наукового керівника в процесі підготовки роботи), встановлення факту порушення та притягнення до відповідальності відбувається за правилами, передбаченими цим Положенням.

4.4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти при написанні кваліфікаційних, випускних та дисертаційних робіт забезпечує науковий керівник (консультант) та комісія з питань доброчесності, яка діє на підставі положення про комісію з питань доброчесності (далі – комісія).

4.4.1. У випадку виявлення науковим керівником (консультантом) порушень у тексті кваліфікаційної, випускної або дисертаційної роботи (як у її остаточному, так і в попередніх варіантах, а також в окремих частинах роботи, які було подано на розгляд наукового керівника (консультанта) в процесі підготовки роботи, встановлення факту порушення та притягнення до відповідальності відбувається за правилами, передбаченими підпунктом 2.2.2. цього Положення.

4.4.2. Усі кваліфікаційні, випускні або дисертаційні роботи до їх захисту підлягають перевірці на відповідність нормам і правилам академічної доброчесності.

4.4.3. Строк і порядок подання готових переплетених робіт (дисертацій) для перевірки комісією, а також строк, протягом якого таку перевірку має бути

проведено, визначаються комісією з питань доброчесності відповідно до графіку освітнього і наукового процесів.

4.4.4. До кваліфікаційних, випускних або дисертаційних робіт обов'язково додається їх електронна версія у файлі формату DOC, DOCX, RTF (Microsoft Word). За рішенням комісії електронна версія робіт може подаватися у файлі формату PDF (редагована версія), якщо це обумовлюється особливостями ілюстративного матеріалу (формул), використаного в роботі.

4.4.5. Перевірка кваліфікаційних, випускних або дисертаційних робіт може здійснюватися з використанням спеціальних програмних засобів (в тому числі Інтернет-систем) та/або вручну за допомоги пошукових Інтернет-сервісів, а також з використанням будь-яких інших способів. Використання будь-якого способу перевірки не виключає можливості використання іншого (інших) способів.

4.4.6. Якщо у випускній або дисертаційній роботі виявлено порушення, комісія повідомляє здобувача освіти, який подав роботу, про час та місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до відповідальності. Здобувач освіти має право ознайомитись та скопіювати всі матеріали, що свідчать або можуть свідчити про наявність в його роботі порушень.

4.5. У випадку отримання інформації про наявність порушень у статті, тезах виступу на конференції, круглому столі або іншому науковому заході, у конкурсній роботі чи будь-якій науковій чи навчально-методичній праці здобувача освіти комісія перевіряє таку інформацію. Питання про встановлення факту порушення та притягнення до відповідальності розглядається за правилами, передбаченими цим Положенням.

4.6. У випадку вчинення здобувачем обману, який полягав у поданні до Університету Ушинського завідомо неправдивих документів, або хабарництва, особа, яка виявила такий обман або хабарництво, направляє керівництву університету подання, у якому викладає обставини вчинення виявленого порушення і додає матеріали, які свідчать про факт обману чи хабарництва. Керівництво університету розглядає питання про встановлення факту порушення та притягнення до відповідальності за правилами, передбаченим цим Положенням. У випадку якщо порушення містить ознаки складу кримінального правопорушення, керівництво передає інформацію про вчинення порушення до Національної поліції України.

4.7. Питання про врегулювання конфлікту інтересів між викладачем та здобувачем освіти через наявність приватного інтересу, зокрема викликаного наявністю родинних зв'язків, покладається на завідувача кафедри, на якій працює цей викладач. Порядок врегулювання конфлікту інтересів відбувається відповідно до положень ст.28-29 Закону України «Про запобігання корупції».

4.7.1. У разі, якщо такий конфлікт виникає у завідувача кафедри як викладача зі здобувачем освіти, врегулювання такого конфлікту покладається на декана факультету (директора інституту), до складу якого відноситься ця кафедра.

4.7.2. Необхідність врегулювання конфлікту інтересів між завідувачем кафедри і викладачами (співробітниками) цієї кафедри покладається на декана факультету (директора інституту), до складу якого входить ця кафедра.

4.7.3. Необхідність врегулювання конфлікту інтересів між керівниками структурних підрозділів та їх співробітниками покладається на ректора Університету Ушинського.

4.7.4. У разі виникнення конфлікту інтересів у ректора з приводу осіб, які знаходяться в його прямому підпорядкуванні, необхідність врегулювання конфлікту покладається на Міністерство освіти і науки України.

5. Процедура розгляду питань про недоброчесність

5.1. Процедура розгляду питання щодо недоброчесності включає такі стадії:

1. Повідомлення особи про подання скарги (повідомлення).

Відповідач має бути ознайомлений з висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду означеного питання. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими. Співробітник Університету Ушинського або здобувач освіти може визнати свою провину в допущеному порушенні. У такому разі розслідування не проводиться, а факт визнання провини враховується при визначенні виду відповідальності.

2. Проведення розслідування. Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який співробітник Університету Ушинського та здобувач освіти, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи);

- проведення консультацій з експертами (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, і дати висновок із питань, які виникають під час розгляду справи та стосуються сфери її спеціальних знань);
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

3. Завершення розслідування та підготовка звіту. За результатами розгляду питання та з'ясування всіх обставин Комісія готує письмовий звіт, який містить такі складники:

- вступна частина (дата складання та строки проведення розслідування, учасники процедури розгляду повідомлення про факт недоброчесності та зміст скарги);
- описова частина (інформація по суті питання, яка була розглянута Комісією);
- мотивувальна частина (обставини та докази, які Комісія взяла до уваги);
- резолютивна частина (офіційні висновки та рекомендації для прийняття рішення).

Якщо будь-який член Комісії не погоджується зі звітом, він має право викласти окремо свою думку, що є невід'ємною частиною звіту. Усі учасники процесу мають бути ознайомлені з результатами розгляду питання і в разі наявності подати письмові зауваження або заперечення до звіту.

5.2. Кожна особа, щодо якої порушено питання щодо недотримання нею принципів доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту недоброчесності та притягнення її до академічної (дисциплінарної) відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної (дисциплінарної) відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6. Рішення про встановлення факту недоброчесності та притягнення здобувача освіти до відповідальності

6.1. Рішення викладача про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення здобувача вищої освіти до академічної відповідальності викладається у формі подання на ім'я завідувача кафедри, у якому повідомляється про ухвалене рішення та викладаються обставини виявлення факту порушення академічної доброчесності. Подання направляється завідувачу кафедри в день ухвалення рішення, а його копія надається здобувачеві освіти, щодо якого ухвалене рішення про притягнення до академічної відповідальності.

6.2. Рішення екзаменаційної комісії про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності викладається у формі протоколу, у якому зазначається ухвалене рішення та викладаються обставини виявлення факту порушення академічної доброчесності. Протокол направляється комісії з питань доброчесності в день ухвалення рішення, а його копія направляється здобувачеві освіти, щодо якого ухвалене рішення про притягнення до відповідальності.

6.3. У разі застосування відповідальності у формі повторного проходження навчального компонента освітньої програми викладач (екзаменаційна комісія) у заліково-екзаменаційну відомість вносить позначку «не допущено». Якщо порушення, за яке передбачено повторне проходження навчального компонента освітньої програми, вчинено до підсумкового контролю, здобувач освіти не допускається до наступних навчальних занять з відповідної навчальної дисципліни.

6.4. При повторному проходженні навчального компонента освітньої програми, якщо таким компонентом є вибіркова навчальна дисципліна, її може бути замінено іншою вибірковою навчальною дисципліною такого самого обсягу.

6.5. При повторному проходженні навчального компонента освітньої програми, застосованому за вчинення порушень при написанні курсової роботи, здобувач освіти має підготувати нову курсову роботу, захист якої відбувається в наступному навчальному році.

6.6. Якщо порушення, за яке передбачено відрахування, виявлено під час атестації здобувача освіти, у протоколі екзаменаційної комісії робиться позначка «не допущено».

6.7. У разі застосування відповідальності у формі відрахування з Університету Ушинського видається наказ про відрахування, до якого додається протокол Комісії, у якому викладено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення здобувача освіти до відповідальності.

6.8. Рішення комісії з питань доброчесності про встановлення факту порушення доброчесності та притягнення співробітника Університету Ушинського (здобувача освіти) до академічної (дисциплінарної) відповідальності викладається у формі подання на ім'я ректора Університету Ушинського, у якому повідомляється про ухвалене рішення та викладаються обставини виявлення факту недоброчесності. Подання направляється ректору Університету Ушинського в день ухвалення рішення, а його копія надається здобувачеві освіти, щодо якого ухвалене рішення про притягнення до відповідальності.

6.9. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 4 Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Університету Ушинського, а також у разі доведення інших фактів недоброчесності, викладач (співробітник університету) може бути притягнений до такої дисциплінарної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- відмова у присвоєнні вченого звання;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади;
- догана;
- недопущення до участі в конкурсі на заміщення посади науково-педагогічного працівника;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених внутрішніми документами університету.

6.10. Рішення про встановлення факту недоброчесності та притягнення учасників освітнього процесу (співробітників університету) до відповідальності набуває чинності з моменту ухвалення такого рішення.

6.11. Рішення про притягнення до відповідальності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж трьох днів з моменту ознайомлення з прийнятим рішенням. Апеляція подається на ім'я ректора Університету Ушинського, який призначає склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи. Апеляційна комісія, у свою чергу, розглядає питання за процедурою, зазначеною у пункті 5 цього Положення, та готує новий звіт про порушення доброчесності, який

передає на розгляд ректору Університету Ушинського. Остаточне рішення приймається ректором Університету Ушинського або уповноваженою ним особою.

7. Заключні положення

7.1. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про недоброчесність та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Лише учасники процедури розгляду порушення доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

7.2. Під час здійснення всіх процедур члени Комісії повинні дотримуватися всіх принципів доброчесності, діяти об'єктивно і неупереджено.

7.3. Рішення щодо встановлення фактів недоброчесності та притягнення до відповідальності, які набрали чинності, доводяться до відома співробітників і здобувачів освіти та оприлюднюються (засідання вченої ради університету, засідання ректорату тощо).

7.4. Це Положення затверджується рішенням вченої ради Університету Ушинського та вводиться в дію наказом ректора.

7.5. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням вченої ради Університету Ушинського та вводяться в дію наказом ректора.

Проректор з наукової роботи

Т. І. Койчева

Погоджено:
юрисконсульт

І. О. Сильченко